

زندگی کودک مسلمان

تألیف:

مجموعه‌ای از دعوت‌گران

ترجمه:

محمد گل‌گمشادزهی

عنوان کتاب:	زندگی کودک مسلمان
تألیف:	مجموعه‌ای از دعوت‌گران
مترجم:	محمد گل‌گمشادزهی
موضوع:	آداب و رسوم اسلامی - آداب و تربیت (دعوت، گفتگو، زندگی...)
نوبت انتشار:	اول (دیجیتال)
تاریخ انتشار:	اسفند (حوت) ۱۳۹۴ شمسی جمادی الاول ۱۴۳۷ هجری
منبع:	سایت عقیده www.aqeedeh.com

این کتاب از سایت کتابخانه عقیده دانلود شده است.

www.aqeedeh.com

book@aqeedeh.com

ایمیل:

سایت‌های مجموعه موحدین

www.aqeedeh.com

www.mowahedin.com

www.islamtxt.com

www.videofarsi.com

www.shabnam.cc

www.zekr.tv

www.sadaislam.com

www.mowahed.com

contact@mowahedin.com

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

فهرست مطالب

فهرست مطالب.....	أ
مقدمه	۱
زندگی کودک مسلمان	۲
وقتی از خواب بیدار می شوم می گویم:.....	۲
هنگام ورود به دستشویی:	۲
هنگام بیرون آمدن از دستشویی:.....	۲
به بهداشت و نظافت دهان و دندان و غیره اهمیت می دهیم:.....	۲
وقتی بخوایم وضو بگیریم:	۳
وقتی وضو را تمام کردم می گویم:.....	۳
وقتی صدای مؤذن را می شنوم که برای نماز اذان می گوید:.....	۳
وقتی اذان به پایان بر پیامبر ﷺ درود ^۰ می گویم:.....	۴
وقتی از خانه بیرون می آیم می گویم:.....	۶
وقتی به مسجد می روم می گویم:	۶
وقتی سوار ماشین می شوم می گویم:.....	۶
وقتی وارد مسجد می شوم می گویم:.....	۷
وقتی نماز اقامه شود کارهای ذیل را انجام می دهیم:.....	۸
بعد از آنکه نماز را تمام می کنم می گویم:	۱۰
اذکار صبح و شام را همواره می خوانم:.....	۱۱
وقتی از مسجد بیرون می آیم می گویم:	۱۲
وقتی وارد منزل می شوم می گویم:	۱۲

- ۱۳..... وقتی آب می نوشم:
- ۱۳..... وقتی غذا می خورم:
- ۱۳..... وقتی لباسم را می پوشم نام خدا را بر زبان آورده و می گویم:
- ۱۳..... به نظافت بدن و لباسم اهمیت می دهم:
- ۱۴..... با نیکی کردن به پدر و مادرم به خداوند تقرب می جویم:
- ۱۴..... مادرم را دوست دارم و او را خشمگین نمی کنم:
- ۱۵..... با کوچک ترها مهربان هستم و به بزرگترها احترام می گذارم:
- ۱۵..... آنچه برای خود می پسندم برای برادر مسلمانم نیز می پسندم:
- ۱۶..... وقتی به عیادت مریض می روم:
- ۱۶..... هرگاه به مصیبتی گرفتار شوم می گویم:
- ۱۶..... راستگویی را دوست دارم و دروغ گفتن را نمی پسندم:
- ۱۷..... کارم را به خوبی انجام می دهم:

مقدمه

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله وبعد.

در این کتابچه‌ی مختصر و مفید که حاوی مجموعه‌ای زیبا از اعمال مفید و اذکار برای کودک مسلمان، از صبح که بیدار می‌شود تا شب هنگام تدوین و گردآوری شده است. و از خداوند متعال می‌خواهیم که آن را برای کودکان و جگر گوشه‌هایمان مفید و سودمند قرار دهد، تا کودکان موجب شادمانی و خنکی چشمان پدران‌شان شوند و آینده‌ی درخشانی را برای کشورهای خود رقم زنند.

به توفیق الهی

بخش پژوهش و بررسی

زندگی کودک مسلمان

وقتی از خواب بیدار می شوم می گویم:

«الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَحْيَانَا بَعْدَ مَا أَمَاتَنَا وَإِلَيْهِ الشُّكْرُ»^(۱).

«ستایش خداوندی را سزاست که ما را زنده گردانید پس از آن که ما را میراند، و رستاخیز به سوی اوست».

هنگام ورود به دستشویی:

ابتدا با پای چپ وارد می شوم و می گویم:

«بِسْمِ اللَّهِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْخُبْثِ وَالْخُبَائِثِ»^(۲).

«بسم الله بار خدایا از شیاطین و از پلیدی‌ها به تو پناه می برم».

هنگام بیرون آمدن از دستشویی:

ابتدا پای راستم را بیرون می گذارم و می گویم:

«عُفْرَانِكَ»^(۳). «آمرزش تو را می جویم».

به بهداشت و نظافت دهان و دندان و غیره اهمیت می دهم:

پیامبر ﷺ می فرماید: «اگر بر امت من سخت و دشوار نمی آمد آنان را به مسواک زدن دستور می دادم».

---

^۱ - البخاري مع الفتح ۱۱۳/۱۱، و مسلم ۲۰۸۳/۴.

^۲ - البخاري ۴۵/۱، و مسلم ۲۸۳/۱، به اضافه (بسم الله) در اولش سعید بن منصور آن را روایت کرده است، [نگا: فتح الباري ۲۴۴/۱].

^۳ - أهل السنن بجز النسائي آن را در کتاب: «عمل اليوم والليلة» روایت کرده اند، [نگا: تخريج زاد المعاد ۳۸۷/۲].

وقتی بخواهم وضو بگیرم:

- ۱- در قلبم نیت وضو را می آورم.
- ۲- بسم الله می گویم.
- ۳- دست هایم را سه بار تا مچ می شویم.
- ۴- سه بار آب در دهان و بینی ام می زنم.
- ۵- صورتم را سه بار می شویم.
- ۶- هر دو دستم را سه بار تا آرنج می شویم.
- ۷- سر و گوش هایم را یک بار مسح می نمایم.
- ۸- پاهایم را سه مرتبه تا قوزک می شویم.
- ۹- ترتیب مذکور را رعایت می کنم.
- ۱۰- و در استفاده از آب اسراف نمی کنم.

وقتی وضو را تمام کردم می گویم:

«أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ...»^(۱).

«اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ التَّوَّابِينَ وَاجْعَلْنِي مِنَ الْمُتَطَهِّرِينَ»^(۲).

«گواهی می دهم که هیچ معبود به حقی جز الله نیست و گواهی می دهم که محمد بنده و فرستاده ی خدا است، خدایا مرا جزء توبه کنندگان و از آنان که خود را پاکیزه می نمایند، قرار بده.»

وقتی صدای مؤذن را می شنوم که برای نماز اذان می گوید:

همان کلماتی که او می گوید تکرار می کنم، و وقتی او می گوید: «حَيَّ عَلَى

۱- مسلم ۱/۲۰۹.

۲- الترمذی ۱/۷۸ و [نگا: صحیح الترمذی ۱/۱۸۸].

الصَّلَاةِ، وَحَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ» می گویم: «لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ»^(۱).

وقتی اذان به پایان بر پیامبر ﷺ درود^(۲) می گویم:

[بعد از درود] می گویم: «اللَّهُمَّ رَبَّ هَذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ، وَالصَّلَاةِ الْقَائِمَةِ، آتِ مُحَمَّدًا الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ، وَابْعَثْهُ مَقَامًا مَحْمُودًا الَّذِي وَعَدْتَهُ، إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ»^(۳).

«بار الها! ای پروردگار این ندای کامل و نماز بر پا شونده، به محمد ﷺ وسیله «مقامی والا در بهشت» و فضیلت عنایت بفرما، و او را به «مقام شایسته‌ای» که وعده فرموده‌ای نایل بگردان، همانا تو خُلف وعده نمی کنی».

^۱ - البخاري ۱۵۲/۱ و مسلم ۲۸۸/۱.

^۲ - مسلم ۲۸۸/۱.

^۳ - البخاري ۱۵۲/۱ و آنچه در بین گروه آمده از سنن بیهقی ۴۱۰/۱ روایت شده، و علامه عبدالعزیز بن باز در کتاب (تحفة الأخیار ص ۳۸) سندش را حسن دانسته است.

نمازهای پنجگانه را در مسجد می‌خوانیم.

از عبدالله بن مسعود رضی الله عنه روایت است که گفت: «هر کسی دوست دارد فردا در حالیکه مسلمان است با خداوند روبه رو شود این نمازها را در جایی که برای خواندن آن فرا خوانده می‌شود - یعنی در مسجد - بخواند.

نمازها	تعداد رکعت‌ها	سنت‌های موکده قبل از نماز فرض	سنت‌های موکده بعد از نماز فرض	فضیلت مواظبت بر سنت‌های موکده:
صبح	۲	۲	.....	پیامبر <small>صلی الله علیه و آله</small> : «هر
ظهر	۴	۲ یا ۴	۲	کسی در
عصر	۴	.....	.....	شش‌بانه روز
مغرب	۳	.....	۲	دوازده رکعت
عشاء	۴	.....	۲	نماز (سنت) بخواند خداوند برای او خانه‌ای در بهشت می‌سازد».

وقتی از خانه بیرون می‌آیم می‌گوییم:

«بِسْمِ اللَّهِ، تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ»^(۱).

پیامبر ﷺ می‌فرماید: «هر کسی وقتی از خانه‌اش بیرون می‌آید این دعا را بخواند به او گفته می‌شود: محافظت شده‌ای و شیطان از او دور می‌شود».

وقتی به مسجد می‌روم می‌گوییم:

«اللَّهُمَّ اجْعَلْ فِي قَلْبِي نُورًا، وَفِي لِسَانِي نُورًا، وَفِي سَمْعِي نُورًا، وَفِي بَصَرِي نُورًا، وَمِنْ فَوْقِي نُورًا، وَمِنْ تَحْتِي نُورًا، وَعَنْ يَمِينِي نُورًا وَعَنْ شِمَالِي نُورًا، وَمِنْ أَمَامِي نُورًا، وَمِنْ خَلْفِي نُورًا، وَاجْعَلْ فِي نَفْسِي نُورًا، وَأَعْظِمْ لِي نُورًا، وَعَظِّمْ لِي نُورًا، وَاجْعَلْ لِي نُورًا، وَاجْعَلْنِي نُورًا، اللَّهُمَّ أَعْطِنِي نُورًا، وَاجْعَلْ فِي عَصَبِي نُورًا، وَفِي لَحْمِي نُورًا، وَفِي دَمِي نُورًا، وَفِي شَعْرِي نُورًا وَفِي بَشْرِي نُورًا»^(۲).

«بار خدایا در قلبم نور قرار بده و در زبانم نور قرار بده و در گوش و چشمم نور قرار بده و از پشت سر و در جلو و از بالای سرم و و از زیر پایم نور قرار بده و به من نور عطا کن».

وقتی سوار ماشین می‌شوم می‌گوییم:

بِسْمِ اللَّهِ، الْحَمْدُ لِلَّهِ ﴿سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ وَإِنَّا إِلَى رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ﴾.

^۱ - أبو داود ۴/۳۲۵ و الترمذی ۵/۴۹۰، و [نگا: صحیح الترمذی ۱۵۱/۳].

^۲ - همه‌ی این موارد در بخاری ۱۱۶/۱۱ روایت شده شماره‌ی ۶۳۱۶، و مسلم ۵۲۶/۱،

وقتی وارد مسجد می‌شوم می‌گویم:

«بِسْمِ اللَّهِ وَالصَّلَاةِ^(۱) وَالسَّلَامِ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ^(۲) اللَّهُمَّ افْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ»^(۳).

«بِسْمِ اللَّهِ، اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَيَّ مُحَمَّدًا، خَدَايَا دَرَاهِي رَحْمَتِ خَوْشِي رَا
بِرَائِمِ بَغْشَاي.»

و بعد از آنکه وارد مسجد شدم:

نخست سنت‌های موکده قبل از نماز فرض را می‌خوانم و اگر سنت موکده‌ای نباشد نماز سنت تحیه‌ی مسجد را می‌خوانم، چون پیامبر ﷺ می‌فرماید: «هرگاه فردی از شما وارد مسجد شد تا وقتی دو رکعت نماز نخواند ننشیند».

و بعد از خواندن دو رکعت نماز قرآن می‌خوانم به امید اینکه خداوند به من پاداش تلاوت قرآن را بدهد، زیرا پیامبر ﷺ می‌فرماید: «هر کسی یک حرف از قرآن بخواند به او یک نیکی می‌رسد و هر نیکی ده برابر می‌شود، نمی‌گویم (الم) یک حرف است، بلکه الف یک حرف و لام یک حرف و میم یک حرف است».

و بین اذان و اقامه دعا می‌کنم چون در این میان دعا رد نمی‌شود، پیامبر ﷺ می‌فرماید: «دعا در میان اذان و اقامه رد نمی‌شود».

^۱ - ابن السنی شماره‌ی ۸۸، و البانی حدیث را حسن دانسته است.

^۲ - أبو داود ۱۲۶/۱، ونگا: صحیح الجامع ۵۲۸/۱.

^۳ - مسلم ۴۹۴/۱. و در سنن ابن ماجه از حدیث فاطمه لجنین روایت شده است: «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذُنُوبِي وَافْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ». و البانی بخاطر شواهدش آن را صحیح دانسته است، [نگا: صحیح ابن ماجه ۱۲۸/۱-۱۲۹].

وقتی نماز اقامه شود کارهای ذیل را انجام می‌دهم:

- ۱- آنچه مؤذن می‌گوید تکرار می‌کنم.
- ۲- در صف نماز می‌ایستم و در قلبم نیت می‌کنم و روبه قبله در حالی می‌ایستم که به پاک بودن لباس و بدنم و جایی که در آن نماز می‌خوانم مطمئن هستم.
- ۳- پشت سر امام تکبیرة الاحرام را می‌گویم، سعی می‌کنم در تمام نماز از امام پیروی کنم، نه کاری قبل از او و نه همزمان با او انجام دهم.
دعای استفتاح «سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ، وَتَبَارَكَ اسْمُكَ، وَتَعَالَى جَدُّكَ، وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ»^(۱) را می‌خوانم.
«بار الها! پاک و منزهی، و حمد از آن توست، و نامت با برکت است و قدرت و شکوه تو بسیار بالاست و هیچ معبودی بجز تو «بحق» وجود ندارد».
- ۴- وقتی امام سوره فاتحه را می‌خواند گوش می‌دهم، وقتی او تمام کرد سپس من آن را می‌خوانم، و اگر نماز سبّری باشد یا من تنها نماز بخوانم سوره فاتحه و آنچه از قرآن برایم میسر باشد می‌خوانم.
بعد از آن الله اکبر می‌گویم و به رکوع می‌روم و سه بار در رکوع می‌گویم:
«سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ»^(۲).
- ۵- وقتی از رکوع بلند شدم، اگر پشت سر امام باشم می‌گویم: «رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ، حَمْدًا كَثِيرًا طَيِّبًا مُبَارَكًا فِيهِ»^(۳). و اگر امام باشم و یا تنها نماز بخوانم می‌گویم: «سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ»^(۴).

^۱- أصحاب السنن الأربعة، و [نگا: صحیح الترمذی ۷۷/۱، و صحیح ابن ماجه ۱/۱۳۵].

^۲- أهل السنن و أحمد روایت کرده‌اند، و [نگا: صحیح الترمذی ۱/۸۳].

^۳- البخاری مع الفتح ۲/۲۸۴.

^۴- البخاری مع الفتح ۲/۲۸۲.

۶- سپس به سجده می‌روم و سه مرتبه در سجده می‌گویم: «سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى»^(۱).

۷- از سجده بلند می‌شوم و در بین دو سجده می‌گویم: «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي» سپس تکبیر می‌گویم و بار دوم به سجده می‌روم.

۸- بعد از سجده دوم رکعت دوم نمازهای ظهر و عصر و مغرب و عشا تشهد می‌خوانم و سپس برای رکعت بعد بلند می‌شوم و در هر رکعت کارهای گذشته را تکرار می‌کنم.

۹- بعد از آخرین سجده نمازم یعنی در آخرین رکعت، تشهد و درود ابراهیمی را می‌خوانم، سپس به سمت راست و بعد از آن به سمت چپ سلام می‌دهم.

۱۰- سعی می‌کنم تمام نمازم با آرامش و فروتنی باشد و چنان آن را بخوانم که گویا آخرین نمازم می‌باشد و دنیا را خداحافظی می‌کنم.
تشهد:

«التَّحِيَّاتُ لِلَّهِ، وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَىٰ عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ»^(۲).

درود بر رسول الله ﷺ:

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَىٰ مُحَمَّدٍ وَعَلَىٰ آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَعَلَىٰ آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ، اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَىٰ مُحَمَّدٍ وَعَلَىٰ آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا بَارَكْتَ

^۱- أهل السنن وأحمد و [نكا: صحيح الترمذی ۸۳/۱].

^۲- البخاري مع الفتح ۱۳/۱ و مسلم ۳۰۱/۱.

عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَعَلَىٰ آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَّجِيدٌ»^(۱).

بعد از آنکه نماز را تمام می‌کنم می‌گویم:

«أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ،

تَبَارَكْتَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ»^(۲).

آیه الکرسی را می‌خوانم:

﴿اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ﴾ [البقرة: ۲۵۵]^(۳).

همچنین سوره‌های ذیل را می‌خوانم:

﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۝ اللَّهُ الصَّمَدُ ۝ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۝ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وَاكُفُوًا أَحَدٌ﴾ [الاحلاص: ۱-۴].

﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ۝ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ۝ وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ۝ وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ ۝ وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ﴾ [الفلق: ۱-۵].

﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ۝ مَلِكِ النَّاسِ ۝ إِلَهِ النَّاسِ ۝ مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ۝ الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ ۝ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ﴾ [الناس: ۱-۶].

^۱ - البخاري مع الفتح ۴۰۸/۶.

^۲ - مسلم ۴۱۴/۱.

^۳ - هرکس پس از هر نماز آن را بخواند مانعی از ورود بهشت او نمی‌شود مگر مردنش. النسائی در کتاب: «عمل اليوم والليلة» شماره‌ی ۱۰۰، وابن السنی شماره‌ی ۱۲۱ و ألبانی در صحیح الجامع ۳۳۹/۵ و سلسله الأحادیث الصحيحة ۶۹۷/۲ شماره‌ی ۹۷۲.

[۶].

سپس «سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ [۳۳ بار، و سپس]، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ»^(۱) می گویم.

و سپس می گویم: «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ»^(۲).

«هیچ معبود به حقی جز الله نیست، پادشاهی از آن اوست و ستایش او را سزاست و او بر هر چیزی تواناست».

اذکار صبح و شام را همواره می خوانم:

صبح می گویم:

«اللَّهُمَّ بِكَ أَصْبَحْنَا، وَبِكَ أَمْسَيْنَا»^(۳)، وَبِكَ نَحْيَا، وَبِكَ نَمُوتُ وَإِلَيْكَ النُّشُورُ»^(۴).

و در صبح و شام می گویم:

«بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي لَا يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَهُوَ السَّوْمِعُ الْعَلِيمُ»^(۵).

^۱ - مسلم ۴۱۸/۱ «کسی که آن را بعد از هر نماز بگوید گناهش بخشوده می شود! هر چند به اندازه‌ی کف دریا باشد». مسلم ۴۱۸/۱.

^۲ - مسلم ۴۱۸/۱ «کسی که آن را بعد از هر نماز بگوید گناهش بخشوده می شود! هر چند به اندازه‌ی کف دریا باشد». مسلم ۴۱۸/۱.

^۳ - و هنگام شب می فرمود: «اللَّهُمَّ بِكَ أَمْسَيْنَا، وَبِكَ أَصْبَحْنَا، وَبِكَ نَحْيَا، وَبِكَ نَمُوتُ وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ».

^۴ - الترمذی ۴۶۶/۵ و نکا: صحیح الترمذی ۱۴۲/۳.

^۵ - هرکس سه بار در وقت صبح و سه بار در وقت شب این دعا را بخواند هیچ چیزی به او ضرر نمی رساند.

«به نام خداوندی که با نام او هیچ چیزی در زمین و در آسمان زیان نمی‌رساند و او شنوای داناست».

دعای سید الاستغفار را می‌خوانم:

«اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، خَلَقْتَنِي وَأَنَا عَبْدُكَ، وَأَنَا عَلَى عَهْدِكَ
وَوَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ، أَبُوءُ لَكَ بِنِعْمَتِكَ عَلَيَّ،
وَأَبُوءُ بِذَنْبِي فَاغْفِرْ لِي فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ»^(۱).

و شام می‌گویم:

«اللَّهُمَّ بِكَ أَمْسَيْنَا، وَبِكَ أَصْبَحْنَا، وَبِكَ نَحْيَا، وَبِكَ نَمُوتُ وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ».

وقتی از مسجد بیرون می‌آیم می‌گویم:

«بِسْمِ اللَّهِ وَالصَّلَاةِ وَالسَّلَامِ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ»^(۲).

«بسم الله، خدایا بر محمد و آل محمد درود و رحمت بفرست، درهای
لطف و فضل خویش را به رویم بگشای».

وقتی وارد منزل می‌شوم می‌گویم:

«بِسْمِ اللَّهِ وَجَنَانًا، وَبِسْمِ اللَّهِ حَرَجْنَا، وَعَلَى رَبِّنَا تَوَكَّلْنَا».

ابو داود ۳۲۳/۴ و الترمذی ۴۶۵/۵ وابن ماجه وأحمد. نگا: صحیح ابن ماجه ۳۳۲/۲ و علامه عبدالعزیز بن باز در کتاب (تحفة الأخیار ص ۳۹) سندش را حسن دانسته است.
۱- هرکس هنگام شب آن را با یقین بگوید و در آن شب بمیرد، و یا صبح بگوید و در همان روز بمیرد به بهشت وارد می‌شود. البخاری ۱۵۰/۷.

۲- نگا: تخریج روایتهای حدیث قبل شماره ۲۰، و زیادهای «اللَّهُمَّ اغْصِنِي مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ». از روایت ابن ماجه]. نگا: صحیح ابن ماجه ۱/۱۲۹].

«بار خدایا از تو می‌خواهم که محل ورود و خروج مرا خوب و بهترین بگردانی، با نام خدا وارد شدیم و با نام خدا بیرون رفتیم، و بر پروردگارانم الله توکل نموده‌ایم».

آنگاه به خانواده‌ام سلام می‌کنم.

وقتی آب می‌نوشم:

با سه نفس آب می‌نوشم.
 هر بار ابتدا بسم الله می‌گویم و در آخر الحمدلله.
 در لیوانی که می‌نوشم نفس نمی‌کشم.
 تا جایی که بتوانم نشسته آب می‌نوشم.

وقتی غذا می‌خورم:

بسم الله می‌گویم.
 با دست راست غذا می‌خورم.
 از جلوی خودم غذا می‌خورم.
 بعد از خوردن غذا الحمدلله می‌گویم.

وقتی لباسم را می‌پوشم نام خدا را بر زبان آورده و می‌گویم:

«الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي كَسَانِي هَذَا (الثَّوْبَ) وَرَزَقَنِيهِ مِنْ غَيْرِ حَوْلٍ مِنِّي وَلَا قُوَّةٍ»^(۱).

«ستایش خداوندی را سزاست که این لباس را به من پوشانید و آن را روزی من کرد بدون توانایی و قدرت من».

به نظافت بدن و لباسم اهمیت می‌دهم:

پیامبر ﷺ می‌گوید: «هیچ نمازی بدون پاکیزگی پذیرفته نمی‌شود».

^۱ - أهل السنن بجز النسائی، نگا: إرواء الغلیل ۴۷/۷.

و می‌فرماید: «هر کسی به اندازه‌ی ذره‌ای تکبر در دلش باشد به بهشت وارد نمی‌شود، مردی گفت: فرد دوست دارد که لباس و کفش او خوب و زیبا باشد، پیامبر فرمود: خداوند زیباست و زیبایی را دوست دارد، تکبر یعنی نپذیرفتن حق و تحقیر مردم».

با نیکی کردن به پدر و مادر م به خداوند تقرب می‌جویم:

﴿وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا إِمَّا يَبُلُغَنَّ عِنْدَكَ الْكِبَرَ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ لَهُمَا أَفٍ وَلَا تَنْهَرْهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا ﴿٢٣﴾﴾ [الإسراء: ٢٣].

«و خدای تو حکم فرموده که جز او هیچ کس را نپرستید و درباره پدر و مادر نیکویی کنید و چنانکه هر دو یا یکی از آن‌ها پیر و سالخورده شوند زنه‌ار کلمه‌ای که رنجیده خاطر شوند مگوئید و کمترین آزار به آن‌ها مرسانید و با ایشان به اکرام و احترام سخن گوئید»^۱.

مادرم را دوست دارم و او را خشمگین نمی‌کنم:

مردی نزد پیامبر ﷺ آمد و گفت: ای رسول خدا، از همه مردم چه کسی به اینکه با او نیکی کنم سزاوارتر است؟

پیامبر فرمود: مادرت.

گفت: سپس چه کسی؟ فرمود: مادرت.

گفت: سپس چه کسی؟ فرمود: مادرت.

گفت: سپس چه کسی؟ فرمود: مادرت.

با همسایگان به خوبی رفتار می‌کنم و آن‌ها را اذیت نمی‌کنم:

پیامبر ﷺ فرمود:

^۱ - رجمه: مهدی الهی قمشه‌ای.

«جبرئیل همواره مرا در مورد همسایه سفارش و توصیه می نمود تا اینکه فکر کردم که او را وارث قرار خواهد داد».

با کوچک ترها مهربان هستم و به بزرگترها احترام می گذارم:

پیامبر ﷺ می فرماید: هرکس بر کوچکترهای ما رحم نکند و با آنها مهربان نباشد و به بزرگترهای ما احترام نگذارد از ما نیست.

آنچه برای خود می پسندم برای برادر مسلمانم نیز می پسندم:

از پیامبر ﷺ روایت است که فرمود: «هیچیک از شما مومن واقعی به شمار نمی آید تا آنکه آنچه برای خود می پسندد برای برادرش نیز بیسندد».

به کسانی که می شناسم و به کسانی که نمی شناسم سلام می کنم:

مردی از پیامبر ﷺ پرسید: کدام عمل در اسلام بهتر است؟ پیامبر فرمود: «به دیگران غذا بده و بر هرکس که می شناسی و هرکس که نمی شناسی سلام کن».

و پیامبر ﷺ می فرماید: «وارد بهشت نمی شوید مگر آنکه مومن باشید و مومن نمی شوید مگر آنکه یکدیگر را دوست بدارید، آیا شما را به چیزی راهنمایی نکنم که وقتی آن را انجام دهید با یکدیگر دوست می شوید؟ سلام را میانتان رواج دهید و پخش کنید».

وقتی مومنان شاد شوند شاد می شوم و به خاطر غم آنها اندوهگین می شوم:

پیامبر ﷺ می فرماید:

«مثال مؤمنان در دوستی با یکدیگر و مهربانی و همدردی با یکدیگر مانند بدن است که هرگاه عضوی از آن به درد بیاید تمام جسم خواب نمی رود و تب می کند».

وقتی به عیادت مریض می‌روم:

برایش دعا می‌کنم و می‌گویم: «أَسْأَلُ اللَّهَ الْعَظِيمَ رَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ أَنْ يَشْفِيكَ».

(هفت بار)

«از خداوند بزرگ پروردگار عرش بزرگ می‌خواهم که تو را شفا دهد».
هرگاه معلول و آسیب دیده‌ای را بینم می‌گویم:

«الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي عَافَانِي مِمَّا ابْتَلَاكَ بِهِ، وَفَضَّلَنِي عَلَى كَثِيرٍ مِمَّنْ خَلَقَ تَفْضِيلاً».

«ستایش خداوندی را سزاست که مرا از آنچه تو را به آن مبتلا نموده عافیت بخشید و مرا بر بسیاری از آفریده‌هایش برتری داده‌است».

هرگاه به مصیبتی گرفتار شوم می‌گویم:

«إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ».

«اللَّهُمَّ أَجْرُنِي فِي مُصِيبَتِي وَأَخْلِفْ لِي خَيْرًا مِنْهَا».

«همه‌ی ما از آن خدا هستیم و به سوی او باز می‌گردیم».

«خدایا مرا در مصیبتم پاداش بده و بجای آن چیز بهتری به من بده».

راستگویی را دوست دارم و دروغ گفتن را نمی‌پسندم:

پیامبر ﷺ می‌فرماید:

«راستگویی به سوی نیکی هدایت می‌کند و نیکی به سوی بهشت می‌برد، و مرد راست می‌گوید تا اینکه نزد خداوند راستگو نوشته می‌شود، و دروغ به سوی گناه و فساد راهنمایی می‌کند و گناه به دوزخ می‌برد و مرد دروغ می‌گوید تا اینکه نزد خداوند دروغگو نوشته می‌شود».

ورزش می‌کنم: پیامبر ﷺ از کنار تعدادی افراد قبیله‌ی اسلم گذشت که در تیر اندازی مسابقه می‌دادند، پیامبر ﷺ فرمود: «ای فرزندان اسماعیل

تیراندازی کنید که پدراتتان تیرانداز بودند».

کارم را به خوبی انجام می‌دهم:

پیامبر ﷺ می‌فرماید:

«هرگاه کسی از شما کاری انجام دهد خداوند دوست دارد که آن را خوب انجام دهد».

هنگام خواب:

وضو می‌گیرم.

روی پهلوی راستم می‌خوابم.

آیه الکرسی می‌خوانم.

در دست‌هایم دم می‌کنم و قل هو الله احد و معوذتین را می‌خوانم و دست‌هایم را تا هر جای بدنم که بتوانم می‌کشم.

سپس می‌گویم: «بِاسْمِكَ رَبِّي، وَضَعْتُ جَنَبِي، وَبِكَ أَرْفَعُهُ، إِنْ أَمْسَكَتَ نَفْسِي فَأَرْحَمَهَا، وَإِنْ أَرْسَلْتَهَا فَأَحْفَظْهَا بِهَا تَحْفَظُ بِهِ عِبَادَكَ الصَّالِحِينَ».

«پروردگارا، به نام تو پهلویم را می‌گذارم و با نام تو آن را بلند می‌کنم، اگر جانم را گرفتی بر آن رحم کن، و اگر آن را گذاشتی آن را مورد حفاظت قرار بده با آنچه بندگان صالح خویش را با آن محافظت می‌نمایی».

اینگونه این لحظات زیبا را با این کودک مسلمان سپری کردیم در حالی که او درس‌های ارزشمندی به ما در خصوص استفاده از اوقات با عبادت‌های بزرگ، ارائه کرد.

روزش بر او مبارک باد و خداوند همه‌ی اوقات ما را مملو از خوبی‌ها و طاعات بگرداند.

و شما کودکان باید اوقات خود را با آنچه در دین و دنیا برایتان مفید است، پر کنید، و دست یافتن به رضامندی خداوند را مهم‌ترین آرزوی خود قرار دهید.

والسلام علیکم ورحمة الله و برکاته.

چهاردهم رجب ۱۴۲۹ هجری. قمری

محمد گل

گمشادزهی